

REPUBLIKA E SHQIPERISE
MINISTRIA E FINANCIVE
DREJTORIA E MAKROEKONOMISE

EKONOMIA DHE BUXHETI

ECONOMY AND BUDGET

NENTOR – NOVEMBER
2006

TIRANE

Raporti Mujor

Nentor 2006

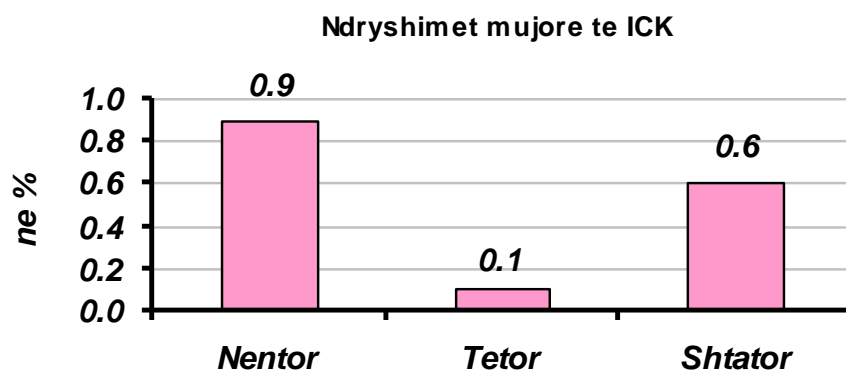
Personi i kontaktit: Luiza JANO
Telefon: ++355 4 258437
E-mail: macro.director@minfin.gov.al
www.minfin.gov.al

PERMBAJTJA

1. VECORITE KRYESORE.....	4
2. TIPARE TË TABELAVE SPECIFIKE.....	6
a. IÇK DHE TREGUES TË TJERË.....	8
b. SEKTORI FISKAL.....	11
c. SEKTORI I JASHEM.....	13
d. SEKTORI MONETAR.....	14
3. TABELAT MBËSHETËSE	
a. Indeksi i Çmimeve të Konsumit	
b. Kursi i këmbimit	
c. Buxheti i konsoliduar	
d. Shpenzimet institucionale	
e. Shpenzimet sipas funksionit	
f. Investimet	
g. Të ardhurat sipas burimeve	
h. Të ardhurat sipas klasifikimit ekonomik	
i. Financimi i defiçitit	
j. Mjete valutore neto	
k. Krediti i brendshëm	
l. Oferta e parasë	
m. Depozitat sipas burimeve	

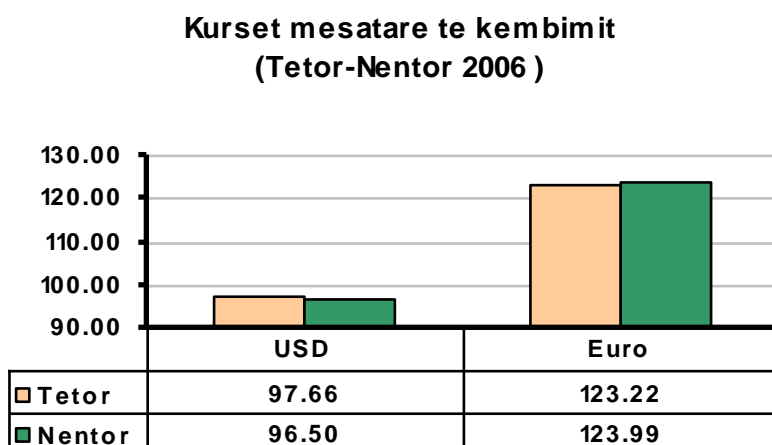
1. VECORITE KRYESORE :

- ❖ **Indeksi i çmimeve të konsumit** në muajin Nentor 2006, arriti në 110.3 përqind, duke shënuar një rritje mujore prej 0.8 përqind, pas rënies prej 0.5 përqind dhe rritjes prej 0.8 përqind, perkatesisht në muajt tetor dhe shtator. Norma vjetore e inflacionit, për muajin Nentor ishte 2.9 përqind, duke qëndruar brenda objektivit të Bankesë së Shqipërisë, prej 2 – 4 përqind.

- ❖ **Kursi mesatar i këmbimit** të monedhës vendase me dy monedhat kryesore të huaja, për muajin Nentor 2006, ishte:

- 96.50 leke për dollarë
- 123.99 leke për euro

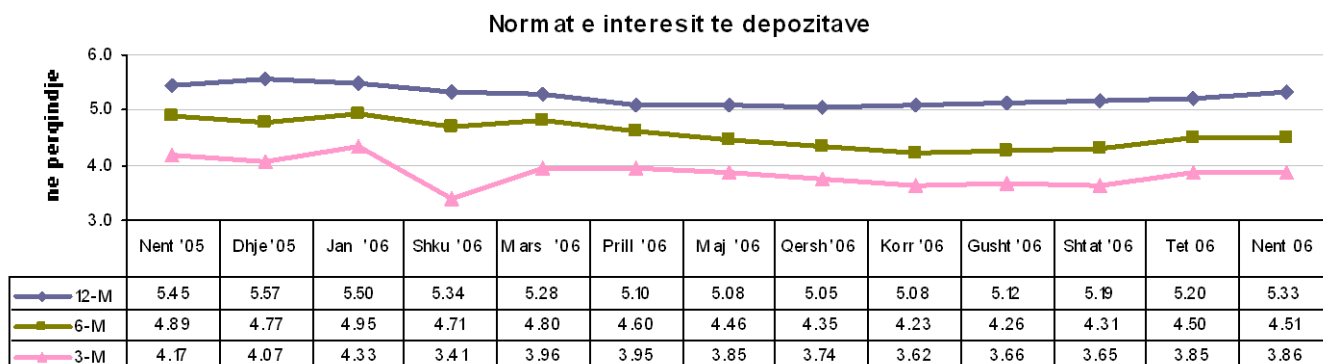

Gjatë muajit nentor, monedha vendase, u nencmua kundrejt monedhës europiane, Euros dhe u mbicmua kundrejt dollarit amerikan. Sjellja e monedhës sonë në tregun vendas është reflektimi i sjelljes së dy monedhave në tregjet ndërkombëtare monetare si dhe i ndërhyrjeve në treg nga ana e Bankesë së Shqipërisë.

- ❖ Gjate muajit Nentor 2006, **normat e interesit te depozitave** 12-mujore ne leke, kane pesuar nje rritje ne vlere absolute prej 0.13 perqind krahasuar me muajin Tetor, ku normat e interesit ishin 5.20 perqind. Ne muajin Nentor 2006 normat e interesit te depozitave 12-mujore ne leke arriten koten e 5.33 perqind.

Rritje te lehte per kete muaj kane pesuan dhe depozitat me afat 6-mujor e krahasuara me muajin paraardhes (Tetor'06) me 0.01 perqind, si dhe normat e interesit per depozitat me afat 3 – mujor dhe 1 – mujor pesuan rritje respektivisht me nga 0.01 perqind dhe 0.31 perqind. Renie prej 0.09 perqind kane pesuar normat per depozitat me afat 24-mujor, te cilat arriten nivelin e 5.59 perqind.

Krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare, renien me te larte vjetore e kane patur normat e interesit te depozitave 6-mujore dhe 3-mujore, respektivisht me rreth 0.38 perqind dhe 0.31 perqind.

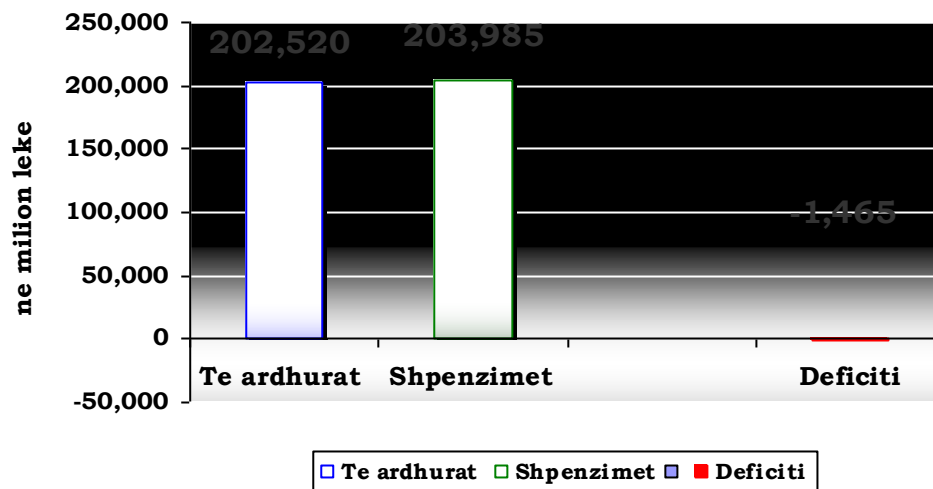

❖ **Situata buxhetore**

Ne fund te muajit Nentor 2006, situata buxhetore, paraqitet si vijon:

1. **Deficiti i pergjithshem** buxhetor arriti ne rreth -1.46 miliarde leke, ose rreth 3.96 perqind e deficitit buxhetor per vitin 2006.
2. **Te ardhurat gjithsej** arriten ne rreth 202.5 miliarde leke ose rreth 88.08 perqind e programit vjetor 2006.
3. **Shpenzimet buxhetore** arriten ne rreth 203.98 miliarde leke, ose rreth 76.41 perqind e totalit te shpenzimeve buxhetore te planifikuara per gjithë vitin 2006.

Treguesit Fiskale Nentor 2006

- ❖ **Deficiti i pergjithshem** arriti ne -1.46 miliarde leke nga -13.24 miliarde leke te parashikuar per kete periudhe 11-mujore, duke tejkaluar kufijte e parashikuar.

- ❖ **Të ardhurat gjithsej** arritën në rreth 88.08 përqind të parashikimit vjetor. Ato përfshijnë:

- Mbledhjet e te ardhurave tatimore nga administrata e tatimeve dhe doganave në 88.51 përqind të programimit vjetor;
- Kontributet për sigurimet shoqërore prej 95.09 përqind;
- Të ardhurat jo-tatimore 76.09 përqind e buxhetit vjetor; dhe

- Të ardhurat nga pushteti lokal, 89.21 përqind e planifikimit vjetor

Megjithëse shpenzimet totale ishin rreth 76.41 përqind e buxhetit vjetor, **shpenzimet korrente** arriten ne rreth 170.59 miliardë lekë ose rreth 83.51 përqind e programimit vjetor, pjesërisht si rezultat i shpenzimeve të larta në pagesat e interesit me rreth 91.92 përqind te buxhetit vjetor, te shpenzimeve per sigurimet sociale me rreth 87.99 përqind e buxhetit vjetor dhe i shpenzimeve operative dhe te mirembajtjes me rreth 80.20 përqind e buxhetit vjetor.

a. Sektori Fiskal

Buxheti i Konsoliduar

Ne fund te muajit Nentor, jane mbledhur rreth 202.52 miliarde leke te ardhura, perkundrejt shpenzimeve te pergjithshme prej 203.98 miliarde leke, qe perfshijne 170.5 miliarde leke ne shpenzime korente dhe 33.4 miliarde leke shpenzime kapitale.

Si rrjedhim, deficitin ishte ne nivelin e - 1.46 miliarde leke.

Mbledhja e te ardhurave perben rreth 88.08 % te te ardhurave buxhetore per vitin 2006, ndersa shpenzimet perbejne 76.41 % te buxhetit te planifikuar. Shpenzimet korente jane rreth 83.51 % e planifikimit vjetor, ndersa shpenzimet kapitale jane rreth 58.31 % e ketij planifikimi.

Nga te ardhurat gjithsej, pjesa e te ardhurave te mbledhura nga Drejtoria e Pergjithshme te Tatimeve dhe Doganave eshte rreth 140.7 miliarde leke (ose rreth 88.51 % e te ardhurave vjetore te planifikuara), te ardhurat e mbledhura nga pushteti vendor 9.9 miliarde leke (89.2 % e te ardhurave vjetore te planifikuara), kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore 35.4 miliarde leke (95 % e te ardhurave vjetore te planifikuara), dhe te ardhurat jo-tatimore ne nivelin e 12.5 miliarde leke (76 % e te ardhurave vjetore te planifikuara).

Nga totali i shpenzimeve korente prej 170.59 miliarde leke, 488 miliarde leke (29 %) eshte shpenzuar per personelin, 23.2 miliarde leke (14 %) per interesat, 17.2 miliarde leke (10 %) per shpenzime operative dhe mirembajtje, 2 miliarde leke (1 %) per subvencione, 53 miliarde leke (31 %) per shpenzimet e sigurimeve

shoqerore dhe shendetsore dhe 17 miliarde leke (10 %) per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe 9 miliarde leke (5 %) per shpenzimet e tjera.

Keto perfaqesojne 82.95 % (shpenzime personeli), 91.92 % (shpenzime per interesat), 80.2 % (shpenzime operative dhe te mirembajtjes), 81.2 % (subvencione), 87.99 % (sigurimet shoqerore dhe shendetsore), 73.67 % dhe 73.62 % (per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe shpenzimet e tjera) perkundrejt buxhetit te planifikuar vjetor.

Shpenzimet kapitale arriten ne rreth 33.39 miliarde leke nga te cilat 64 % financim i brendshem, dhe 36 % financim i huaj.

Shpenzimet kapitale me financim te brendshem llogariten per kete periudhe ne rreth 57.76 % te buxhetit te parashikuar vjetor, ndersa financimi i huaj eshte vetem 59.32 %.

Deficiti prej 1.46 miliarde leke eshte i barabarte me 3.96 % te deficitit buxhetor per 2006.

Të ardhurat sipas Burimeve / Klasifikimit Ekonomik

Te ardhurat gjithsej arriten në fund të muajit Nentor 2006 ne rreth 202.5 miliardë lekë, nga të cilat të ardhurat tatimore ne rreth 186.1 miliardë, grantet 3,836 milione dhe të ardhurat jo-tatimore ne rreth 12.5 miliardë;

Nga totali i të ardhurave tatimore, rreth 140.7 miliardë lekë janë mbledhur nga administrata e doganave dhe e tatimeve, 9.9 miliardë lekë të ardhura nga pushteti lokal dhe 35.4 miliarde leke nga kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore;

Nga të ardhurat totale të mbledhura deri në fund të Nentorit:

□ TVSH përbënte	67.1	miliardë lekë
□ Tatimi mbi fitimin	20.5	miliardë lekë
□ Taksa doganore	12.9	miliardë lekë
□ Taksat nacionale	11.9	miliardë lekë
□ Akcizat	20.9	miliardë lekë
□ Transferim fitimi nga Banka e Shqipërisë	2.3	miliardë lekë;

Financimi i Deficitit

Deficiti prej 1.46 miliardë lekë, në fund të Nentorit, ishte -397 përqind me financim të brendshëm dhe +497 përqind me financim të huaj. Emetimi i bonove të thesarit ishte mjeti kryesor i financimit të brendshëm, ndërsa për financimin e huaj ishin huatë afatgjata.

❖ Bilanci i pagesave

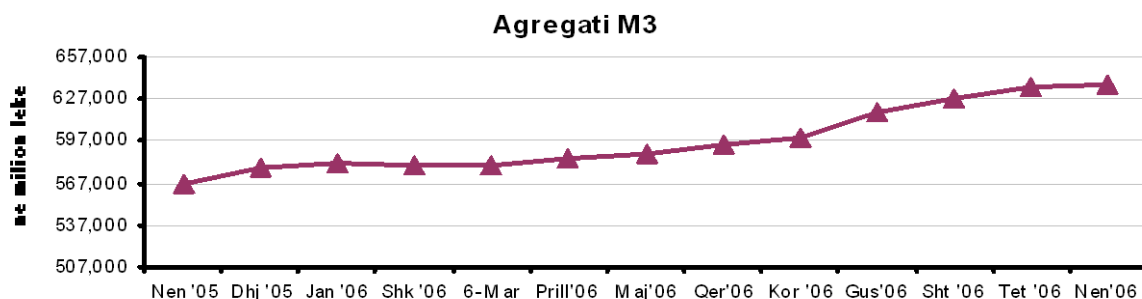
Bilanci i pagesave për nëntemujorin 2006, rezultoi me një sufit të përgjithshëm prej 152.9 milion Usd. Kjo ishte rezultat i një:

- deficieti të Llogarise Korente, prej rreth 533.6 milion usd;
- suficiti të Llogarise së Kapitalit dhe Llogarise Financiare, prej rreth 358.0 milion usd
- bilanci pozitiv në “Gabime dhe harresa neto” prej rreth 328.4 milion usd

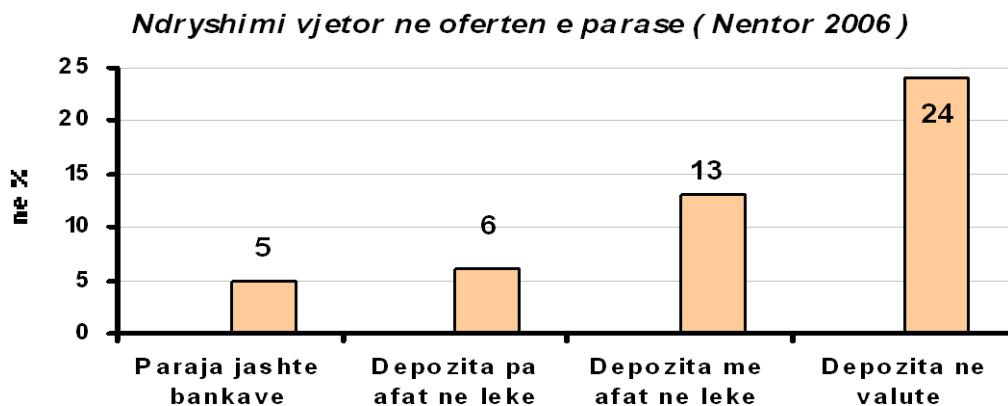
Komponentet kryesore të deficitit të **Llogarise Korente** prej 533.6 milion usd ishin një:

- bilanci tregtar negativ prej 1495.8 milion usd;
- deficieti prej 63.3 milion usd në bilancin e shërbimeve;
- suficiti prej 187.1 milion usd në bilancin e të ardhurave;
- suficiti prej 838.4 milion usd në transfertat/ të ardhurat nga emigrantet.

- ❖ **Oferta totale e parase**, e matur nga M3 arriti në 638 miliardë lekë në fund të muajit Nentor, duke shënuar një rritje prej rreth 13 përqind, krahasuar me të njëjten periudhë të një viti më parë.

Kjo rritje vjetore, erdhi si pasojë e rritjes së **depozitave pa afat** në lekë me rreth 6 përqind, **depozitave në valute** me rreth 24 përqind, **depozitave me afat** në lekë me rreth 13 përqind dhe rritjes të **parase jashtë sistemit** me rreth 5 përqind.

Ndikimin kryesor në rritjen e ofertes monetare gjatë muajit Nentor e kanë patur rritja e depozitave me afat në lekë, të cilat vetëm gjatë këtij muaji u rritën me rreth 2.38 miliardë lekë si dhe depozitave pa afat në lekë me një rritje prej rreth 0.84 miliardë lekë këtë muaj, ndërsa depozitat në valute pësuan një rënie për këtë muaj me rreth 1.01 miliardë lekë.

2. TIPARE TE TABELAVE SPECIFIKE:

b. Indeksi i Çmimeve te Konsumit dhe tregues të tjerë:

Indeksi i Çmimeve te Konsumit

Indeksi i Çmimeve te Konsumit, per muajin Nentor '06 pesoi nje rritje prej 0.8 perqind, krahasuar me muajt Tetor dhe Shtator, kur ky indeks ishte perkatesisht 0.1 perqind dhe 0.6 perqind. Ndryshimet respektive ne te njejtet muaj te nje viti me pare ishin 0.2 perqind, 0.4 perqind dhe 0.9 perqind.

Rritjen me te madhe mujore, per kete muaj e shenoi grupi “Ushqime dhe pije jo alkolike” me 2.2 perqind, e cila erdhi si rezultat i rritjes te cmimeve per nengrupet “Zarzavate perfshire patatet” me 23.5 perqind dhe te nengrupit “Ushqime” me 2.3 perqind. Pesha specifike relativisht e larte qe ze ky grup ne shporten e mallrave te konsumit (rreth 42.6 perqind), ben qe ndikimi i kesaj rritjeje te jete i ndjeshem mbi noremën e inflacionit. Ndikimi i saj i drejteperdrejte ne inflacionin mujor ishte rreth 0.38 pike perqindjeje.

Gjate ketij muaji rritje shenoi edhe indeksi i cmimeve te grupit “Veshje dhe kepuce” me rreth 0.2 perqind, si rrjedhoje e rritjes se cmimeve te veshjeve per burra dhe gra, respektivisht me nga 0.4 perqind dhe 0.3 perqind, rritje e cila u shkaktua si pasoje e ndryshimit sezonal dhe afrimit te festave te fundvitit. Ndikimi i kesaj rritjeje ne inflacionin mujor ishte rreth 0.01 pike perqindjeje

Uljen me te madhe prej 0.3 perqind kete muaj e pesoi indeksi i cmimeve te grupit “Transporti”, si rrjedhoje e uljes se cmimevit per nengrupin “sherbime ndaj mjeteve personale te transportit” me rreth 1.4 perqind, si dhe uljes se cmimit te karburanteve me 2.2 perqind.

Norma vjetore e inflacionit ne muajin Nentor arriti ne 2.9 perqind duke qendruar brenda objektivit te Bankes se Shqiperise.

Ndryshimet vjetore te indeksit te çmimeve te konsumit, ne perqindje, per vitet 2005 dhe 2006 paraqiten ne tabelen e meposhtme :

	Jan	Shku	Mars	Prill	Maj	Qer	Korr	Gusht	Shta	Tet	Nen	Dhj.
2005	3.3	1.8	1.6	1.3	2.0	2.9	1.8	2.3	3.1	3.3	3.0	2.0
2006	1.4	1.3	1.5	2.4	3.1	2.4	3.2	2.8	2.6	2.2	2.9	

Kursi mesatar i këmbimit

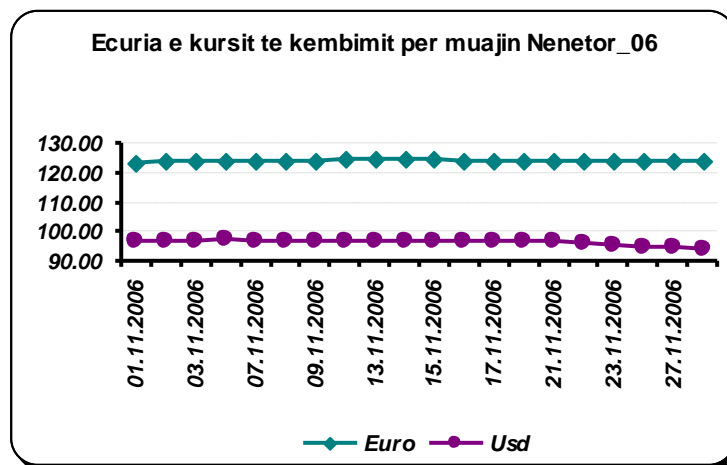
Kursi mesatar i këmbimit të lekut me dollarin amerikan, gjatë muajit Nëntor shënoi një rritje të theksuar prej 1.19 përqind kundrejt muajit Tetor 2006. Në fund të muajit Nëntor, dollari amerikan arriti nivelin 94.13 leke/dollare.

Kursi mesatar i këmbimit të lekut kundrejt dollarit amerikan në muajin Nëntor 2006, arriti në 96.50 leke/dollare.

Kursi mesatar i këmbimit të lekut kundrejt Euros në muajin Nëntor 2006, arriti në 123.99 Leke/Euro, duke shënuar një rritje prej 0.62 përqind krahasuar me një muaj më parë. Në fund të muajit Nëntor një euro u këmbye me 124.10 leke.

Gjatë muajit nëntor, u konstatua një nencmim i lekut kundrejt monedhës europiane Euros prej rreth 0.62 përqind dhe një mbicmim kundrejt dollarit amerikan prej rreth 1.19 përqind.

Në krahasim me muajin nëntor të vitit të kaluar rezultoi se monedha shqiptare është vlerësuar ndaj dollarit amerikan në masën 7.3 përqind dhe është zhvlersuar kundrejt monedhës europiane, Euro me 1.11 përqind.

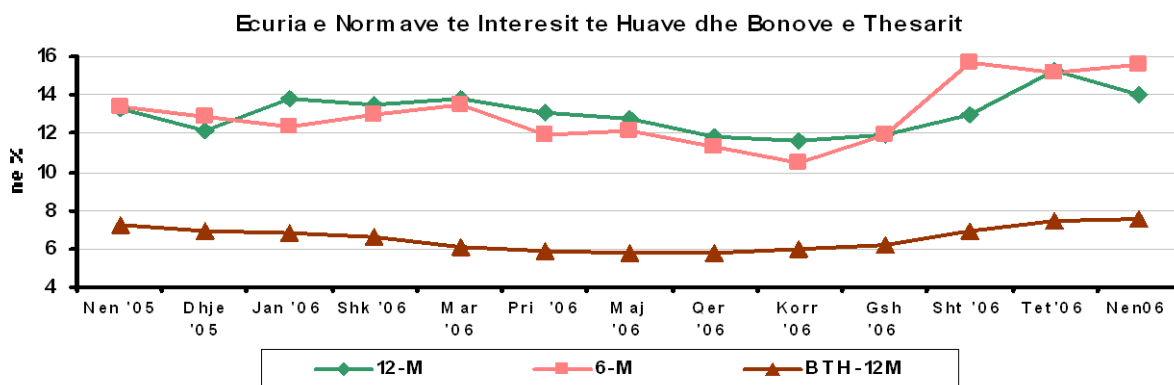

Nencmimi i lekut, kundrejt monedhës europiane Euro dhe mbicmimi kundrejt monedhës amerikane, në rrjedhë të parë është i lidhur me ecurinë e tyre në tregjet monetare ndërkombëtare, duke reflektuar sjelljen e tyre në tregun e brendshëm monetar. Kursi i këmbimit të euros me dollarin amerikan pësoi një rritje mesatare të lehtë duke arritur në rreth 1.285 dollare/euro.

Ndër faktorët e brendshëm që kanë ndikuar në ecurinë e monedhës vendase gjatë muajit gusht përmendim: konsolidimi i situatës makroekonomike në vend, efektet e politikës

monetare te ndermare nga Banka e Shqiperise, rritja e besimit te publikut ne sistemin financiar dhe e biznesit tek monedha vendase, shtimit te kreditimit te dhena nga bankat vendase (dhe kryesishte kredive ne valute), shtimin e flukseve hyrese ne valute per shkak te afrimit te festave te fundvitit etj.

Interesi i huave 12-mujore gjate muajit nentor pesoi nje renie prej 1.23 perqind, duke arritur ne 13.99 perqind nga 15.22 perqind qe ishte ne muajin shtator. Per kete muaj normat per interesin e huave 6-mujore pesuan nje rritje me 0.41 perqind, krahasuar me nje muaj me pare. Interesi i huave 6-mujore per muajin nentor arriti ne 15.61 perqind.

Normat e interesit te bonove te thesarit gjate muajit Nentor 2006, per bonot me maturim 12 mujor, 6 mujor dhe 3 mujor, ishin perkatesisht, 7.56 perqind, 6.86 perqind dhe 6.23 perqind. Gjate ketij muaji vihet re nje rritje e lehte ne Yield-et e bonove te thesarit per afatet e maturimit 12 dhe 6 - mujore.

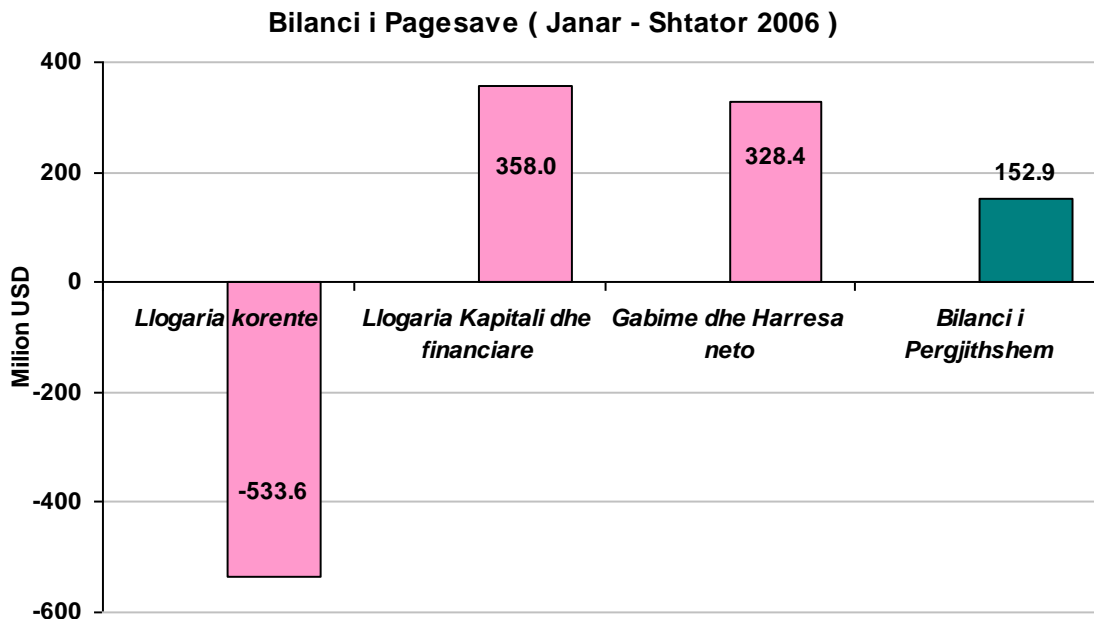
c. Sektori i Jashtëm

Bilanci i Pagesave

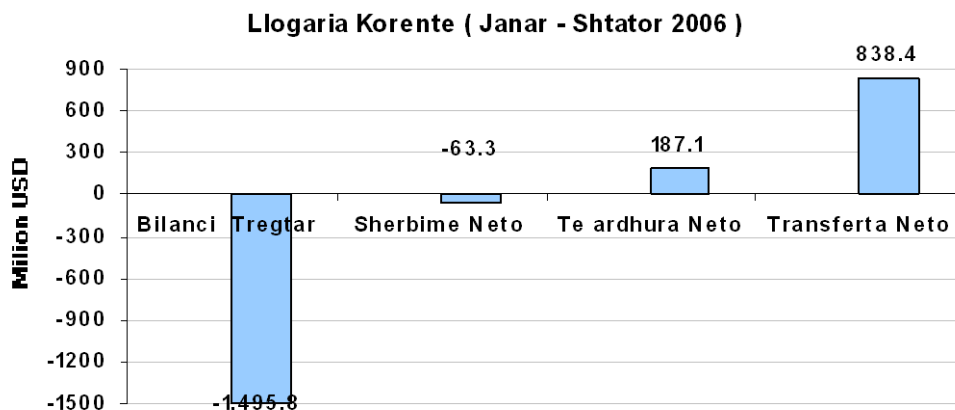
Tiparet kryesore të bilancit të pagesave për periudhen Janar – Shtator 2006 ishin:

Nje sufiçit i pergjithshem ne bilancin e pergjithshem, prej 152.9 milion usd, rezultat ky i nje:

- defičiti te Llogarise Korente, prej 533.6 milion usd;
- suficit te Llogarise Kapitale dhe te Llogarise Financiare, prej 358.0 milion usd;
- bilanci pozitiv ne Gabime dhe Harresa neto“ prej 328.4 milion usd;

Komponentet krye të deficitit të Llogarisë Korente prej 533.6 milion usdo ishin një:

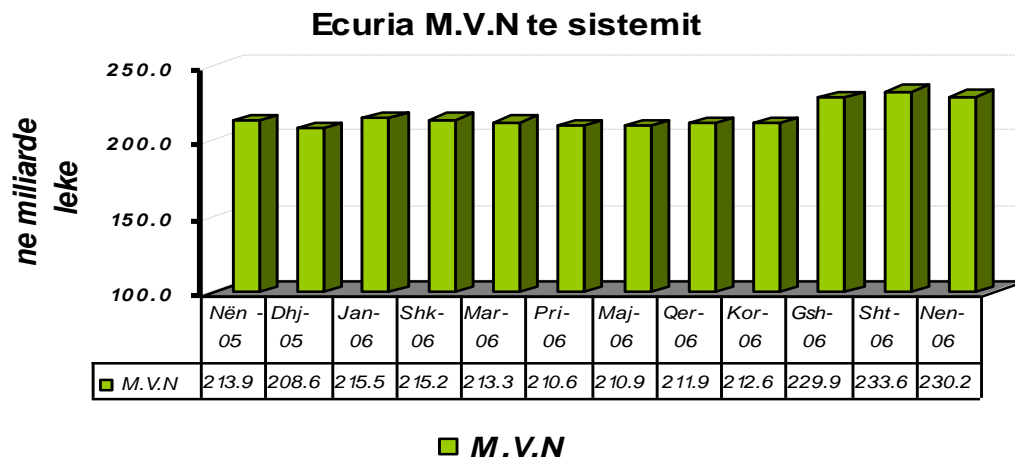

- ❑ bilanc tregtar negativ prej 1495.8 milion usd;
- ❑ deficit prej 63.3 milion usd në bilancin e shërbimeve ;
- ❑ suficit prej 187.1 milion usd në bilancin e të ardhurave ;
- ❑ suficit prej 838.4 milion usd levizjet e transfertave dhe dërgesave.

d. Sektori Monetar

Mjetet Valutore Neto te sistemit bankar

Gjate muajit Nentor 2006, sistemi bankar ka shenuar rritje te mjeteve valutore neto, ne rreth 16.3 miliarde Leke krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare.

Kjo rritje ka ardhur si pasoje e rritjes se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte, me rreth 18.2 miliarde Leke dhe renies te mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise me rreth 1.9 miliarde leke.

Ne muajin Nentor sistemi bankar rezulton me nje renie prej 3.4 miliarde Leke ne mjetet valutore neto, krahasuar me muajin (Shtator'06), renie e cila erdhi si rezultat i renies se nivelit te mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise, me 4.3 miliarde Leke si dhe rritjes se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte me rreth 0.9 miliarde Leke.

Kredia per ekonomine

Teprica e kredise per ekonomine ne fund te muajit Nentor 2006 arriti ne 179.5 miliarde leke. Rritja e teprices së kredise, krahasuar me nje vit me pare shenoi vleren 64.9 miliardë leke, me nje rritje prej rreth 36.2 përqind. Kredia e akorduar nga sistemi bankar edhe gjate kesaj periudhe te vitit 2006, ka qene ne rritje, duke vazhduar keshtu trendin pozitiv te nisur qe ne vitin 2005.

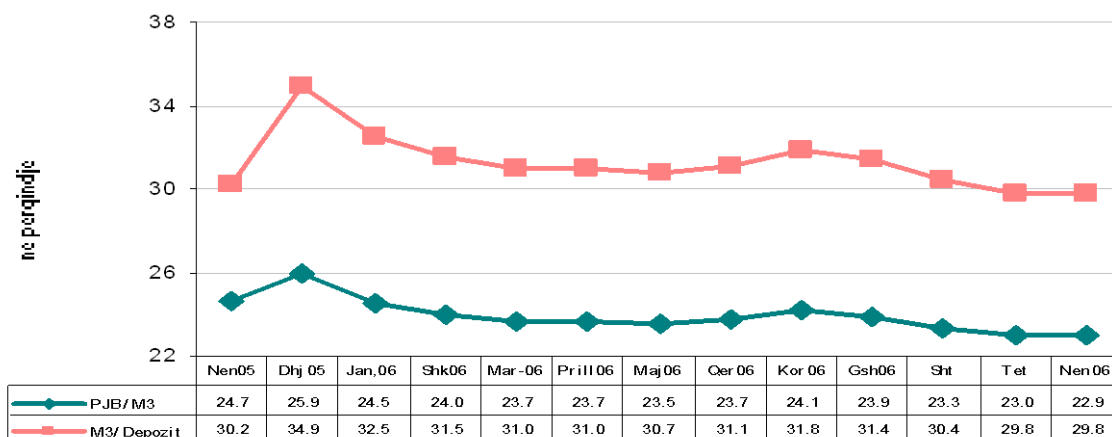
Nga struktura e teprices se kredise sipas monedhave vazhdon të mbizoterohet nga kredia në valute, duke perbere rreth 70.6 perqind te totalit te teprices se kredise.

Kete muaj pesha specifike e kredive per individet, pesoi nje rritje te lehte prej 0.2 pike perqindje, duke arritur ne nivelin 33.6 perqind.

Oferta e Parasë

Oferta e parasë (e matur me M3), për muajin nëntor ka shënuar një rritje prej 0.43 përqind, krahasuar me një muaj më parë. Kjo ofertë arriti në rreth 638 miliardë lekë në fund të muajit nëntor duke shënuar një rritje prej 60.0 miliarde lekë kundrejt nivelit të regjistruar në muajin dhjetor 2005. Rritja vjetore e këtij treguesi ishte 13 përqind, duke pësuar ulje të këtij ritmi krahasuar me 18.3 përqind që ishte gjatë muajit qershor 2005, por duhet theksuar që ka pësuar rritje në krahasim me një muaj më parë.

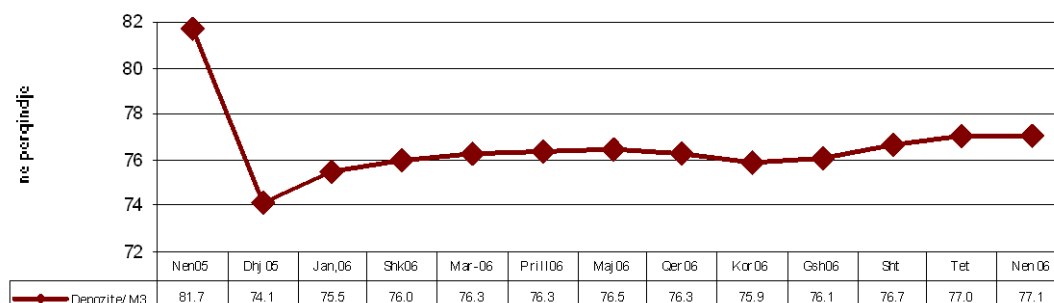
Raporte të parase jashtë bankave

Raporti i parase jashtë bankave ndaj ofertes monetare, në fund të muajit nëntor arriti në 22.9 përqind duke shënuar një rënie prej 0.1 përqind e krahasuar me muajin tetor. Raporti i parase jashtë bankave me depozitat në muajin nëntor arriti në rreth 29.8 përqind, duke qendruar në të njëjtën nivel krahasuar me muajin tetor '06.

Depozitat në lekë, si perberesi kryesor i ofertes monetare, kanë pësuar një rritje prej 3.2 miliarde lekë në krahasim me muajin tetor 2006. Një rënie prej rreth 1.1 miliarde lekë në krahasim me muajin tetor 2006 pësuan depozitat në valute. Norma vjetore e rritjes së tyre në fund të muajit nëntor arriti në 24 përqind nga 23 përqind që ishte në fund të muajit tetor.

Raporti Depozita/M3

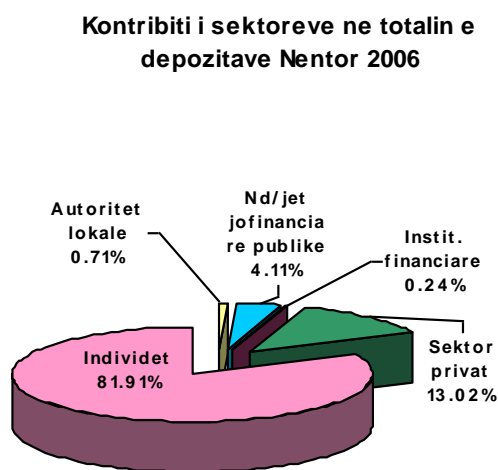

Renia e depozitave në valutë gjatë muajit nentor është mbështetur kryesisht nga renia e depozitave të sektorit privat, të cilat kanë përbërë rreth 72.5 përqind të depozitave totale në valutë.

Depozitat sipas Burimeve

Gjate muajit Nentor 2006:

- Sektori i individeve, zuri nivelin më të lartë të depozitave pa afat në lekë me rreth 61.57 përqind, ndjekur nga sektori privat, me rreth 25.83 përqind dhe nga ndërmarrjet publike jofinanciare, me 10.70 përqind.
- Individet dhe sektori privat ishin gjithashtu burimi më i rëndësishëm i depozitave në monedhe të huaj, perkatesisht me rreth 73.06 përqind dhe rreth 20.18 përqind.
- Familjarët ishin dukshëm burimi më i rëndësishëm i depozitave me afat në lekë (96.75 përqind e totalit)

depozitave.

- Në përgjithësi, familjarët përbëjnë pjesën më të madhe (rreth 81.91 përqind) të depozitave totale prej rreth 491 miliardë lekë në muajin nentor 2006. Ata ndiqen nga sektori privat (13.02 përqind), ndërmarrjet publike jofinanciare (4.11 përqind) dhe autoritetet lokale (0.71 përqind). Institucionet financiare kontribuan me rreth 0.24 përqind në totalin e

- Gjatë muajit nentor 2006, krahasuar me një muaj më parë, niveli i përgjithshëm i depozitave u rrit dukshëm me 2.2 miliardë lekë, si rezultat i rritjes së depozitave me afat në lekë (2.38 miliardë lekë), depozitave pa afat në lekë me rreth (0.84 miliardë lekë) dhe rënies së depozitave në valute me 1.0 miliardë lekë.

- Depozitat pa afat në lekë të familjareve, pesuan një rritje prej rreth 0.30 miliardë lekë, ndërsa depozitat me afat në lekë të familjareve pesuan një rritje prej rreth 2.36 miliardë lekë.